

PRAWO RODZINNE W PRAKTYCE

ROZWÓD I SEPARACJA
ALIMENTY
WSPÓLNOŚĆ I ROZDZIELNOŚĆ
MAJĄTKOWA
PODZIAŁ MAJĄTKU

FUNDACJA TAURUS

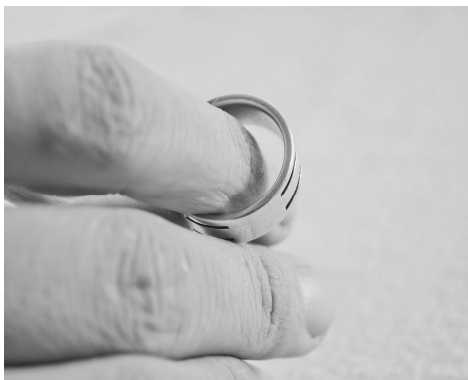
PRAWO RODZINNE W PRAKTYCE

Fundacja TAURUS - Biuletyn prawny nr 2/2018

PRAKTYKA

Podczas realizacji projektu nieodpłatnych porad prawnych przeważnie spotykamy osoby borykające się z problemami dotyczącymi różnych aspektów prawa rodzinnego. Rozwód, separacja, alimenty, podział majątku.... To jedne z najczęściej słyszanych przez nas haseł.

Z uwagi na tak duże zainteresowanie tym tematem postanowiliśmy przygotować opracowanie przybliżające problematykę dotyczącą tych kwestii.

OBSZARY PRAWA RODZINNEGO

Opisane przez nas w niniejszym biuletynie kwestie prawne z zakresu rozwodu i separacji, alimentów, czy podziału majątku stanowią fragment regulacji zawartej w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Skupiamy się na problemach, z którymi najczęściej zmierzamy się podczas świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

Wzory pism:

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przedstawiamy wzory pism procesowych – pozwu o rozwód, pozwu o alimenty i wniosku o podział majątku wspólnego – wraz z objaśnieniami.

Każdy z nas nawiązuje relacje, dążymy do stabilizacji i ułożenia swojego życia rodzinnego. Nie zawsze wszystko się układa jak to sobie planowaliśmy. Świadomość prawna jak radzić sobie ze sprawą rozwodową, postępowaniem w sprawie alimentów czy podziałem majątku pomaga zmniejszyć lęk i stres, a często również czas i pieniądze. Przeczytaj nasz poradnik, BĄDŹ ŚWIADOMY!

ROZWIĄZANIE PROBLEMÓW

Wiemy, że przeczytanie poradnika może nie pomóc w rozwiązaniu wielu problemów prawnych. Jednakże od czegoś trzeba zacząć!

Zapraszamy do lektury!

Stan prawny: 30.06.2018r.

ROZWÓD

PRZESŁANKI

Przyczyny orzeczenia rozwodu między małżonkami można podzielić na dwie kategorie:

I. Przesłanki pozytywne:

Jeśli między małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego – **spełnienie tych przesłanek łącznie umożliwi orzeczenie rozwodu**

II. Przesłanki negatywne:

Jeśli mimo trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego na skutek rozwodu miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeśli z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz w przypadku, gdy rozwodu żąda małżonek wyłącznie winny rozkładowi pożycia (z wyjątkiem sytuacji, gdy drugi małżonek wyrazi zgodę na rozwód albo gdy odmowa zgody na rozwód jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego) – **spełnienie tych przesłanek uniemożliwi orzeczenie rozwodu.**

Rozważania prawne:

Orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz dominujący pogląd doktryny definiują pożycie małżeńskie jako ogół więzi między małżonkami w sferze **duchowej, fizycznej i gospodarczej.**

Zupełny rozkład pożycia oznacza zanik wszystkich tych więzi **łącznie**. Nie jest to jednak pogląd stanowczy. Dopuszcza się możliwość uznania za zupełny także takiego rozkładu pożycia, gdy przy niepełnym zaniku określonej więzi, intensywność relacji

między małżonkami pozwala orzec, że rozkład jest zupełny. Możliwe są bowiem sytuacje, w których małżonkowie mimo toczącej się sprawy rozwodowej, czy też po ustaniu związku mieszkają wspólnie w jednym lokalu z konieczności ekonomicznej. Wówczas możliwe jest skompensowanie nikłej więzi gospodarczej przez – mającą większe znaczenie dla oceny zupełności rozkładu – intensywność rozpadu wspólnoty uczuciowej i całkowity zanik współżycia fizycznego, co ma miejsce w sytuacji, gdy małżonkowie ze względów obiektywnych prowadzą w szczątkowej postaci wspólne gospodarstwo domowe. Powszechnie przyjmuje się, że o pozostawianiu małżonków we wspólnym pożyciu można mówić również mimo braku któregoś z elementów wspólnoty. Pożycie małżeńskie utrzymane jest np. wtedy, gdy małżonkowie nie realizują wprawdzie pełnej więzi gospodarczej wobec braku wspólnego zamieszkiwania, lecz istnieją jeszcze między nimi powiązania o charakterze osobistym¹.

Trwałość rozkładu oznacza, że doświadczenie życiowe pozwala przyjąć, iż na tle konkretnej sprawy, powrót małżonków do pożycia nie nastąpi.

Wina za rozkład pożycia małżeńskiego

W wyroku rozwodowym sąd zobowiązany jest z urzędu stwierdzić, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia.

W wyroku orzekającym rozwód sąd ma trzy możliwości w przedmiocie orzekania o winie tj. może:

- 1) orzec o winie jednego lub obojga małżonków,
- 2) nie orzekać o winie na zgodne żądanie małżonków, żądanie to jest dla sądu wiążące,

¹ K. Gromek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2018.

3) ustalić, że małżonek (małżonkowie) nie ponosi (nie ponoszą) winy.

Orzeczenie o winie niesie za sobą daleko idące skutki prawne. Dotyczą one przede wszystkim obowiązku alimentacyjnego:

WARIANT 1:

Jeżeli jeden z byłych małżonków znajduje się w **niedostatku** oraz **nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia**, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego pod warunkiem, że małżonek zobowiązany ma możliwości zarobkowe i majątkowe do świadczenia w odpowiednim zakresie.

WARIANT 2:

Istnieje także rozszerzony obowiązek alimentacyjny po rozwodzie, którego orzeczenie uzależnione jest od wystąpienia dwóch przesłanek. Pierwszą przesłankę stanowi **wyłączna wina rozkładu pożycia** istniejąca po stronie małżonka, na którego ma być nałożony ten obowiązek alimentacyjny. Przesłanka ta występować będzie we wszystkich przypadkach, w których orzeczenie rozwodu następuje **z winy jednego tylko małżonka**. Jest przy tym rzeczą obojętną, czy istnieją, a jeśli tak, to po czyjej stronie, niezawinione przyczyny rozkładu pożycia małżeńskiego. Drugą przesłanką jest *"spowodowanie przez rozwód istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego, nie mającego jednak cech niedostatku"*. Ponadto małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego *"w odpowiednim zakresie"*².

² K. Osajda (red.), Tom V. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Przepisy wprowadzające KRO. Warszawa 2017.

Co do zasady czas trwania obowiązku alimentacyjnego nie jest z góry ograniczony terminem. Jedynie wyjątkowo, jeżeli zobowiązanym do świadczeń jest małżonek, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, jego obowiązek wygasa po pięciu latach od orzeczenia rozwodu. Jednak, z uwagi na szczególne okoliczności, istnieje możliwość przedłużenia tego terminu przez sąd na żądanie uprawnionego.

Obowiązek alimentacyjny względem rozwiedzionego małżonka ograniczony jest także czasem trwania przesłanek (na przykład niedostatku). **Wygaśnięcie obu postaci omawianego obowiązku następuje zawsze w przypadku zawarcia nowego małżeństwa przez uprawnionego do alimentów.**

WYROK ROZWODOWY:

Elementami obligatoryjnymi wyroku rozwodowego są:

- 1) **stwierdzenie ustania małżeństwa** – w przypadku uwzględnienia powództwa, lub też **dalszego trwania małżeństwa** – w razie oddalenia powództwa,
- 2) rozstrzygnięcie w przedmiocie **władzy rodzicielskiej**. Istnieją różne rozwiązania przedmiotowej kwestii. Powierzenie władzy rodzicielskiej obojgu małżonkom jest możliwe wówczas, gdy spełnione są trzy przesłanki:
 - a) małżonkowie złożą zgodny wniosek,
 - b) małżonkowie przedstawiają sądowi porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem,
 - c) zasadne jest oczekiwanie, że małżonkowie będą współdziałać w sprawach dziecka.

Kiedy pozostawienie władzy obojgu rodzicom jest sprzeczne z dobrem dziecka, sąd może ograniczyć władzę jednego z rodziców do określonych praw i obowiązków. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z 18.03.1968 r., III CZP 70/66: „W każdym przeto wypadku, w którym

wykonywanie władzy rodzicielskiej powierza się jednemu z rodziców, należy w wyroku orzekającym rozwód określić w sposób konkretny, do jakiego rodzaju obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka ogranicza się władzę rodzicielską drugiego z rodziców". Sprecyzowanie ograniczeń władzy rodzicielskiej może polegać na ograniczeniu obowiązków i uprawnień małżonka, któremu wykonywania władzy rodzicielskiej nie powierzono, do decyzji co do kwestii związanych ze zmianą miejsca pobytu dzieci, z organizowaniem ich wypoczynku i wczasów, ich leczeniem, z wyborem szkoły, nauką pozaszkolną, zasadami wychowania, kierunkiem i zakresem wykształcenia, praktyką zawodową, wyborem zawodu itd.

Sąd może także pozbawić władzy rodzicielskiej jednego z rodziców, co wymaga wykazania nadużycia tej władzy przez rodzica lub rażącego zaniedbania obowiązków przez niego.

3) rozstrzygnięcie o **alimentach**. Sąd z urzędu orzeka o alimentach nawet wtedy, gdy małżonkowie zawarli umowę co do realizacji obowiązku alimentacyjnego lub też jeżeli przed wniesieniem pozwu rozwodowego mąż dobrowolnie płacił alimenty na rzecz dziecka. Jeżeli alimenty na rzecz dziecka zostały zasądzone przed wniesieniem pozwu rozwodowego, sąd w razie zmiany okoliczności może zasądzić alimenty w nowej wysokości albo przywołać w sentencji orzeczenia wcześniejszy wyrok w sprawie alimentów. Co do zasady koszty utrzymania dziecka powinny zostać rozłożone na oboje rodziców. Z ważnych powodów sąd może jednak zwolnić jedno z rodziców od kosztów utrzymania dziecka. Koszty rodzica, któremu powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej i z którym przebywa na stałe dziecko, przybierają w wyroku rozwodowym postać opisową, przez wskazanie, że będą one ponoszone w naturze i w osobistych staraniach o wychowanie dziecka.³

4) jeżeli małżonkowie zajmują wspólne mieszkanie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania rozwiedzionych małżonków,

³ Jędrejek, Grzegorz. Art. 58. W: Kodeks rodzinny i opiekuńczy. System Informacji Prawnej LEX, 2018.

5) **kontakty z dzieckiem** (na zgodny wniosek stron sąd nie orzeka o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem).

Elementami fakultatywnymi wyroku rozwodowego są:

1) **podział majątku wspólnego** - przeprowadzenie w wyroku rozwodowym podziału majątku wspólnego stron jest możliwe, jeżeli nie powoduje nadmiernej zwłoki postępowania, a ta nie występuje, gdy między stronami nie ma sporu co do składu i sposobu podziału tego majątku, oraz gdy wyjaśnienie spornych między stronami okoliczności, bądź też takich okoliczności, które sąd obowiązany jest ustalić z urzędu, wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w ograniczonym przedmiotowo i czasowo zakresie,

2) **eksmisja** - w wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka,

3) **miejsce pobytu dziecka.**

Sądem właściwym w sprawach o rozwód **jest sąd okręgowy**, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

Od pozwu o rozwód sąd pobiera opłatę stałą w wysokości **600 zł**.

W ciągu **trzech miesięcy** od chwili uprawomocnienia się orzeczenia rozwodu małżonek rozwiedziony, który wskutek zawarcia małżeństwa zmienił swoje dotychczasowe nazwisko, może przez oświadczenie złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub konsulem powrócić do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa

SEPARACJA

Przesłanki

Przesłanką uzasadniająca separację jest **zupełność** rozkładu pożycia. Jest to przesłanka analogiczna do rozwodu. Separacja **nie zawiera** drugiej przesłanki pozytywnej występującej przy rozwodzie, **tj. trwałości rozkładu pożycia**.

Nawet w przypadku wystąpienia przesłanki zupełności, separacja nie zostanie orzeczona, jeżeli w skutek niej miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie separacji byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Orzekając separację sąd rozstrzyga o winie za rozkład pożycia małżeńskiego. Orzeczenie separacji na zgodny wniosek małżonków dopuszczalne jest wyłącznie bez orzekania o winie.

Wyrok orzekający separację zawiera te same elementy, co wyrok rozwodowy.

Separacja przynosi takie skutki jak rozwód, z wyjątkiem:

- 1) możliwości zawarcia małżeństwa, tzn. zawarcie nowego małżeństwa po orzeczeniu separacji **nie jest możliwe**,

- 2) **zwolnienia małżonków z obowiązku wzajemnej pomocy**, tzn. małżonkowie pozostający w separacji mają obowiązek wzajemnej pomocy, jeżeli wymagają tego względy słuszności,
- 3) separacja małżonków **nie daje podstaw do zmiany nazwiska** na przedmałżeńskie, bo małżeństwo separacyjne trwa.

Inne skutki orzeczenia separacji:

- 1) pomiędzy małżonkami powstaje **z mocy prawa ustrój rozdzielności majątkowej**,
- 2) **ustaje solidarna odpowiedzialność małżonków za zobowiązania** zaciągnięte w celu zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny,
- 3) **ustaje dziedziczenie ustawowe** małżonków.

Separacja prawna kończy się:

- 1) wskutek ustania małżeństwa, gdy:
 - a) umiera jeden z małżonków,
 - b) następuje unieważnienie małżeństwa;
- 2) przez rozwiązanie małżeństwa przez rozwód;
- 3) przez sądowe zniesienie separacji.

Separacja znoszona jest na zgodne żądanie małżonków, niedopuszczalne jest zatem orzeczenie o zniesieniu separacji, gdy żąda tego tylko jeden z małżonków.

Z chwilą zniesienia separacji ustają jej skutki.

Znosząc separację, sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem małżonków.

Sądem właściwym w sprawach o separację jest **sąd okręgowy**, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

Od pozwu o separację sąd pobiera opłatę stałą w wysokości **600 zł**.

Poznań, dnia r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu

Wydział I Cywilny

ul. Stanisława Hejmowskiego 2

61 - 736 Poznań

Powódka:⁴

.....

ul.

..-...

PESEL

Pozwany:⁵

.....

ul.

..-...

POZEW O ROZWÓD

W imieniu własnym **w n o s z ę**:

⁴ Podajemy kolejno: imię i nazwisko osoby składającej pozew o rozwód, adres zamieszkania i nr Pesel.

⁵ Podajemy kolejno: imię i nazwisko drugiego małżonka, adres zamieszkania. Praktykowane jest także podanie nr Pesel pozwanego.

1. o rozwiązanie małżeństwa powódki i pozwanego zawartego dnia r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w - nr aktu małżeństwa - przez rozwód z zaniechaniem orzekania o winie,⁶
2. o powierzenie powódce wykonywania władzy rodzicielskiej nad wspólnymi dziećmi stron, małol., urodzoną dnia r. oraz małol., urodzonym dnia r. i ograniczenie władzy rodzicielskiej pozwanemu do współdecydowania o wyborze szkoły dla dzieci,⁷
3. o zasądzenie od pozwanego na rzecz małol. kwoty zł oraz na rzecz małol. kwoty zł tytułem alimentów płatnych z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat i to do rąk przedstawiciela ustawowego małoletnich dzieci, matki, począwszy od dnia prawomocności wyroku,
4. ograniczenie kontaktów pozwanego z małol. i małol. do jednej wizyty dwugodzinnej w tygodniu w obecności powódki,
5. o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu w wysokości zgodnej z normami przepisanyymi.

Ponadto wnoszę:

1. o udzielenie zabezpieczenia alimentów przez zobowiązanie pozwanego do uiszczania na rzecz małol. po zł oraz na rzecz małol. po zł miesięcznie przez czas trwania procesu, przy czym kwoty te ma być płatna z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat i to do rąk przedstawiciela ustawowego małoletnich, matki⁸
2. o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu pozwu.⁹

⁶ W razie wnoszenia o rozwód z orzeczeniem o winie należy w tym miejscu użyć następującego sformułowania: (...) przez rozwód z orzeczeniem o wyłącznej winie pozwanego w rozkładzie pożycia małżeńskiego.

⁷ Rozstrzygnięcia w przedmiocie władzy rodzicielskiej po rozwodzie są różne – wszystkie opisano we wcześniejszej części niniejszego opracowania.

⁸ O wysokości alimentów i zasad ich wyliczania informacje znajdują się w dalszej części niniejszego opracowania. Ogólnie – wysokość alimentów nie jest określona ustawowo, zależy ona od wysokości usprawiedliwionych potrzeb małoletnich dzieci oraz od możliwości zarobkowych zobowiązanego do płacenia alimentów.

⁹ W tym miejscu pisma procesowego można wskazać konkretne dowody powołane do danej sprawy np. dokumenty takie jak akt urodzenia dzieci, akt małżeństwa, zaświadczenia o zarobkach itp., czy np. świadkowie (ze wskazaniem ich danych – imię i nazwisko, adres) – oraz wskazać jakich okoliczności dowodzą powołane dowody np. akt urodzenia dzieci – na okoliczność, iż

UZASADNIENIE

Należy opisać stan faktyczny, historię związku stron, np.:

"Strony poznały się Strony podjęły decyzję o zawarciu związku małżeńskiego po latach znajomości.

dowód: - odpis skrócony aktu małżeństwa

Z małżeństwa stron pochodzi dwoje małoletnich dzieci: mała. i mała.

dowód: - 2 odpisy skrócone aktu urodzenia"

Należy opisać przyczyny rozkładu pożycia małżeńskiego oraz wykazać ustanie 3 więzi – emocjonalnej, fizycznej i gospodarczej, np.:

"Po zawarciu małżeństwa strony zamieszkały w samodzielnym mieszkaniu w Poznaniu przy ul. Początkowo małżeństwo stron było zgodne i układało się prawidłowo.

Sytuacja zmieniła się gdy pozwany poznał inną kobietę i zaczął się z nią spotykać. Powódka przez pewien czas miała jeszcze nadzieję, że związek pozwanego z tą kobietą będzie krótkotrwały. Po jakimś czasie okazało się jednak, że ta kobieta oczekuje dziecka, którego ojcem jest pozwany. Ponieważ pozwany odmówił wyprowadzenia się ze wspólnego mieszkania stron, w dniu r. powódka wraz z dziećmi wyprowadziła się do swoich rodziców, którzy mieszkają w Od tego czasu strony nie mieszkają razem, nie utrzymują więzi fizycznej i gospodarczej. W ocenie powódki ustala także więź emocjonalna. Powódka nie dostrzega jakiegokolwiek możliwości pogodzenia się z pozwanym.

Powódka wnosi o zaniechanie orzekania o winie.

dowód: - przesłuchanie stron"

małżonkowie mają wspólne małoletnie dzieci; świadek – na okoliczność trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego

Należy opisać relacje stron z dziećmi, np.:

"Początkowo, po wyprowadzeniu się powódki wraz z dziećmi do jej rodziców, pozwany sporadycznie odwiedzał wspólne dzieci stron. Od pewnego czasu kontakty osobiste pozwanego z dziećmi ograniczają się jedynie do krótkich rozmów telefonicznych.

Bezpośrednią pieczę nad wspólnymi dziećmi stron sprawuje powódka.

dowód: - przesłuchanie stron"

Opisać sytuację dzieci, miesięczne koszty utrzymania – jedzenie, lekarstwa, kosmetyki, pieluchy, czy dzieci choruje itd. Poniżej przykład:

„Małoletnia ma w chwili obecnej 8 lat i uczęszcza do Szkoły Podstawowej nr ... w Dziecko jest anemiczne, często choruje, co zwiększa koszty jej utrzymania. Na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb niezbędna jest kwota zł miesięcznie. Powódka czyni osobiste starania o wychowanie i utrzymanie dziecka, pozwany zatem powinien finansowo uczestniczyć w większym rozmiarze niż ona w pokrywaniu kosztów utrzymania dziecka, tj. żądaną kwotą alimentów po zł miesięcznie.

Z kolei małoletni ma 4 lata i uczęszcza do Przedszkola Jest – w zasadzie – zdrowy. Na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego jest niezbędne około zł miesięcznie. Zatem żądana kwota alimentów w wysokości miesięcznie jest w pełni uzasadniona.

dowód: - przesłuchanie stron"

Należy wskazać wykształcenie stron, miejsce pracy, osiągnięta zarobki, np.:

„Powódka ma wykształcenie i pracuje w Powódka otrzymuje wynagrodzenie w wysokości zł brutto miesięcznie.

dowód: - zaświadczenie o zarobkach za ostatnie 3 miesiące z dnia

Z kolei pozwany ma wykształcenie i pracuje w Wedle wiedzy powódki miesięczny dochód pozwanego wynosi ok. zł brutto.

dowód: - przesłuchanie stron"

Uzasadnienie dla zabezpieczenie alimentów¹⁰

"Ponieważ pozwany nie partycypuje w kosztach utrzymania dzieci, mimo że pracuje i uzyskuje z tego tytułu systematyczne dochody, wniosek o zabezpieczenie alimentów na czas trwania postępowania zasługuje na uwzględnienie. Tym bardziej że powódka nie jest w stanie samodzielnie ponosić tych kosztów i w chwili obecnej korzysta z pomocy swoich rodziców.

Strony nie podjęły próby mediacji ani innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu. Strony nie podjęły takiej próby z uwagi na zupełny i trwały rozkład ich pożycia małżeńskiego oraz brak możliwości porozumienia się w jakiegokolwiek kwestii.

Rozkład pożycia stron jest zupełny i trwały, orzeczenie rozwodu nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a w jego skutek nie ucierpi dobro wspólnego małoletniego dziecka stron.

Wszystkie podniesione wyżej względy czynią żądania zawarte w petitum pozwu w pełni zasadnymi.

Jednocześnie uiszcza się kwotę 600,- zł tytułem opłaty stałej od pozwu.

Na koniec:

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

.....

podpis

¹⁰ W pozwie o rozwód można skorzystać z możliwości zażądania by Sąd na czas trwania procesu zabezpieczył alimenty na dzieci tj. wydał postanowienie nakładające na pozwanego obowiązek płacenia do rąk powódki określoną kwotę pieniężną. Takie rozstrzygnięcie pozwoli na zabezpieczenie kwestii finansowych w przypadku gdy jest ryzyko, iż sprawa o rozwód nie skończy się szybko.

Załączniki:¹¹

- 1. odpis skrócony aktu małżeństwa,*
- 2. 2 odpisy skrócone aktu urodzenia,*
- 3. zaświadczenie o zarobkach powódki za ostatnie 3 miesiące z dnia,*
- 4. dowód uiszczenia opłaty sądowej,*
- 5. odpis pozwu.*

¹¹ Zawsze dołączamy jako załącznik odpis pozwu i załączników dla strony pozwanej (Sąd doręczy ten odpis pozwanemu wraz z wezwaniem na rozprawę). Odpis pozwu to nic innego jak ksero pozwu o rozwód i wszystkich załączników. Dołączamy dowód uiszczenia opłaty sądowej. Zawsze dołącza się skrócony odpis aktu małżeństwa i aktu urodzenia dzieci – jeśli małżonkowie mają wspólne małoletnie dzieci. Akty stanu cywilnego zawsze składa się w oryginałach. Inne przykładowe załączniki, które dołącza się w zależności od okoliczności sprawy to: zaświadczenie o zarobkach, deklaracje PIT, kopie rachunków, umowa najmu, wydruk korespondencji mailowej lub z komunikatora np. Messenger itp.

ALIMENTY

W myśl obowiązujących przepisów prawa, **rodzice mają w obowiązku ponosić koszty utrzymania dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać.**

Odwołać się trzeba tutaj do art. 133 § 1, k.r.o., który brzmi: „rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania”.

W praktyce zdarza się, że dziecko posiada majątek własny, z którego dochody pozwalają pokryć koszty jego utrzymania. W zakres tego majątku wchodzić mogą: mieszkanie, dom, środki finansowe itd. Jednakże taka sytuacja zdarza się niezmiernie rzadko stanowiąc wyjątek od powyższej zasady. Co ważne, uzyskiwanie przez dziecko dochodów nie prowadzi do wygaśnięcia obowiązku. Dziecko uprawnione jest do świadczeń alimentacyjnych niezależnie od tego, czy znajduje się w niedostatku. Ustawodawca uprzywilejowuje ten obowiązek alimentacyjny w porównaniu z innymi obowiązkami.

Na rodzicach spoczywa obowiązek zapewnienia dziecku wykształcenia stosownie do możliwości i jego uzdolnień. Rodzice powinni dbać o fizyczny i duchowy rozwój dziecka, przy tym należycie przygotować go zgodnie z uzdolnieniami do pracy zawodowej.

Należy zaznaczyć, że nie każdy dochód dziecka z jego majątku usprawiedliwia odmowę rodzica do ponoszenia ciężarów utrzymania dziecka. Zrozumiałe winno być stanowisko, iż uchylić się od obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka może rodzic tylko wówczas gdy dochody z majątku dziecka pokrywają w całości jego usprawiedliwione potrzeby.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka jest niezależny od panującego ustroju majątkowego między nimi. Na obowiązek alimentacyjny **nie** ma wpływu ewentualna wina rodzica za rozkład pożycia małżeńskiego wskutek czego orzeczony został rozwód.

Ten obowiązek powstaje bez względu na fakt czy dziecko urodziło się w małżeństwie czy też nie. Nadto nie jest istotne czy rodzice pozostają w separacji faktycznej. Zgodnie z aktualną tezą orzeczenia Sądu Najwyższego z 26.04.1958 r., sygn.akt: III CR 135/58, *„Obowiązek rodziców ponoszenia ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dziecka jest niezależny od tego, gdzie się ono znajduje. W szczególności obowiązek ten ciąży także na rodzicu, który nie zgadza się na pobyt dziecka u drugiego małżonka lub osoby trzeciej”*. Obowiązek alimentacyjny jest niezależny od władzy rodzicielskiej. Spoczywa on także na rodzicach, którzy tej władzy zostali pozbawieni.

Z obowiązku alimentacyjnego **nie zwalnia trudna sytuacja materialna rodzica.** W tej sprawie wypowiedział się Sąd Najwyższy stwierdzając, że *„w sytuacjach skrajnych, zwłaszcza o charakterze przejściowym, sprostanie obowiązkowi alimentacyjnemu wymagać nawet będzie poświęcenie części składników majątkowych”*. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że rodzice mają obowiązek dzielić się nawet najmniejszymi dochodami. (wyrok SN z 24.03.2000r., I CKN 1538/99).

Zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych względem swojego dziecka, niezdolnego do samodzielnego utrzymania się powinien wykorzystać posiadane kwalifikacje, uzdolnienia oraz zdobyte uprawnienia celem uzyskania takich dochodów, które w niezbędnym zakresie zaspokoją usprawiedliwione potrzeby dziecka. **Toteż, sąd ustalając wysokość renty alimentacyjnych na rzecz dziecka przyjmuje za podstawę nie tylko te aktualnie uzyskiwane przez zobowiązanego dochody ale także te które mógłby uzyskać, gdyby w pełni wykorzystywał swój zawodowy potencjał oraz umiejętności.** Należy zauważyć, że dziecko ma prawo aby jego poziom życia był zbliżony do poziomu życia rodziców. Orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje wprost, że od chwili urodzenia się dziecka rodzice są obowiązani zapewnić dziecku utrzymanie na takiej samej stopie, na jakiej sami żyją. Uchwała SN z dn. 16.12.1987r., III CZP 91/86 (teza IV).

Obowiązek alimentacyjny względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać polegać **może na osobistych staraniach o jego wychowanie lub utrzymanie**. Dziecko z reguły mieszka z rodzicem, najczęściej z matką, której sąd powierzył sprawowanie władzy rodzicielskiej. Ona zatem sprawuje bezpośrednią opiekę nad dzieckiem. W takiej sytuacji sąd może ustalić nieproporcjonalnie wysokość alimentów nakładając na rodzica z którym dziecko nie mieszka kwotę rzędu 60% - 70% tych kosztów. Pozostałą część realizuje rodzic sprawujący bezpośrednią opiekę nad dzieckiem. Proporcja w wysokości kwot alimentów realizowanych na rzecz utrzymania dziecka ulega może zachwianiu na niekorzyść jednego z rodziców również w przypadku gdy różnice w zarobkach rodziców dziecka są znaczące.

Należy pamiętać, że obowiązek uiszczania renty alimentacyjnej na rzecz dziecka orzeczony może zostać już w wyroku rozwodowym. Alimenty orzeczone mogą zostać przez sąd także wskutek wniesienia pozwu o ich zasądzenie w odrębnym postępowaniu. Powodem w sprawie o alimenty zawsze występuje dziecko, które reprezentowane jest przez jednego z rodziców.

Z uwagi na fakt, że to sąd ma w obowiązku precyzyjnie ustalić możliwości zarobkowe pozywanego rodzica oraz określić zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, postępowanie o zasądzenie alimentów opierać się będzie na przesłuchaniu rodziców a także na głębokiej analizie przedstawionych sądowi dokumentów, zaświadczeń, rachunków, umów i innych potwierdzających sumę niezbędnych usprawiedliwionych wydatków dokonywanych na potrzeby dziecka w celu ustalenia w jakiej wysokości realizował będzie pozwany rodzic rentę alimentacyjną na rzecz dziecka.

W tym miejscu wskazać należy, że dopuszczalne jest wystąpienie o alimenty za okres poprzedzający wytoczenie powództwa. Dochodząc alimentów za ten okres trzeba mieć na uwadze, iż żądanie takie może zostać uwzględnione w szczególności wtedy, gdy sytuacja materialna rodzica wychowującego dziecko zmuszała do zaciągania zobowiązań w celu bieżącego zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb dziecka. Fakt ten należy udowodnić w trakcie postępowania przed sądem.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego dochodzenie alimentów za okres przeszły tj. przed wytoczeniem powództwa o alimenty możliwe jest gdy uprawniony potrafi wykazać, że jego usprawiedliwione potrzeby nie zostały zaspokojone ewentualnie, że zaciągnięte na te

okoliczność zobowiązania w celu pokrycia jego usprawiedliwionych potrzeb nie zostały spłacone.

I jeszcze jedna istotna uwaga.

W przypadku gdyby w postępowaniu sądowym ojciec dowiódł, że jednak nie jest ojcem biologicznym uprawnionego do alimentów dziecka i takie orzeczenie uchylające ojcostwo się uprawomocniło to dalszy obowiązek alimentacyjny wygasa. Jednakże świadczenia alimentacyjne, które zostały spełnione na rzecz dziecka przed uprawomocnieniem się orzeczenia uchylającego ojcostwo nie podlegają już zwrotowi. A to dlatego, że w chwili jego realizowania spełniane świadczenie miało usprawiedliwioną podstawę prawną. O tym traktuje np. postanowienie Sądu Najwyższego z dn. 26.01.2012r., III CZP 91/11, a także uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dn. 11.10.1982r., III CZP 22/82.

Sąd wyrokowi zasądzającemu rentę alimentacyjną na rzecz uprawnionego nadaje z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności. Oznacza to, że określony w wyroku obowiązek świadczenia może wyegzekwowany zostać jeszcze przed uprawomocnieniem się wydanego przez sąd orzeczenia.

W uzupełnieniu wzór pozwu o alimenty.

Poznań, dniar.

Sąd Rejonowy Poznań –

w Poznaniu

Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul.

.....-..... Poznań

Powód:

małoletni PESEL

rep. przez nazwisko i imię

matki/ojca / PESEL

.....

zamieszkali

ul.

.....-..... Poznań

Pozwany:

..... PESEL (nie jest
wymagany)

ul.

.....-..... Poznań

POZEW O ALIMENTY

Działając jako przedstawiciel ustawowy małoletniego,
wnoszę o:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda tytułem alimentów kwotę (słownie:) miesięcznie, płatną z góry do rąk matki małoletniego powoda, do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat;
 1. zabezpieczenie powództwa przez zobowiązanie pozwanego do uiszczania na rzecz małoletniego powoda przez czas trwania procesu kwotę zł (słownie:) miesięcznie, płatną z góry do rąk matki powoda, do dnia 10 każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadnienie

Pozwany jest ojcem małoletniego powoda. Pozwany zawarł ze mną związek małżeński w dniur. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Poznaniu.

Dowód: skrócony odpis aktu urodzenia
skrócony odpis aktu małżeństwa

Małoletni powód jest dzieckiem schorowanym. W związku z tym jego wymagania edukacyjne w porównaniu z innymi dziećmi są inne. W związku z chorobą ma ustalony indywidualny tok nauczania. Z powodu impulsywności i przejawianej agresji wykazuje trudności w nauce. Chłopiec wymaga poświęcenia większej uwagi i cierpliwości, a także stosowania szczególnych środków wychowawczych takich jak mobilizowanie do nauki i odrabiania lekcji, uspokajanie i wyciszanie jego agresywnych zachowań. Ponieważ u syna dodatkowo stwierdzono ADHD to opieka nad nim wymaga codziennie dużo czasu i jest dość

wyczerpująca. Z tego powodu, nie jestem w stanie pracować w normalnym wymiarze pracy. Wskazuję, że pozwany nie jest zainteresowany pomocą w wychowywaniu dziecka.

Dowód: przesłuchanie stron
opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej nr 4
orzeczenie nr 20/70/11-12 o potrzebie indywidualnego nauczania

W dniur. pozwany wyprowadził się ze wspólnego mieszkania, położonego w przy ul. Od tamtej pory zaprzestał kontaktów z dzieckiem. Nie spotyka się z synem. Za miesiąc luty i marzec przesłał na konto matki małoletniego powoda kwotę 400 zł.

Dowód: przesłuchanie stron
wyciąg z rachunku bankowego

Potrzeby małoletniego powoda są znaczne. Syn ma obecnie 12 lat i chodzi do szkoły podstawowej. Z uwagi na jego chorobę i znaczną odległość do szkoły konieczne jest zawożenie syna na lekcje samochodem. Przeciętne miesięczne koszty utrzymania syna wynoszą ok. 1440 zł.

Opłaty związane z mieszkaniem wynoszą zł miesięcznie na osobę:

Gaz – 51,40 zł
Prąd – 56,30 zł
Śmieci – 18,30 zł
Woda – 27,30 zł
Ubezpieczenie domu – 11,20 zł
Podatek od nieruchomości – 6 zł
Telefon domowy – 38 zł
Tv kablowa – 19 zł

W zakresie pozostałych usprawiedliwionych potrzeb powoda mieszczą się:

Opłaty miesięczne w przeliczeniu na osobę:

KomKarta – 21 zł

Telefon komórkowy – 50 zł

Paliwo – 50 zł

Opłata autocasco – 25 zł i Oc – 18 zł

- Środki czystości, kosmetyki + chemia – 18 zł

- Wyżywienie – 780 zł

- Lekarz neurolog (2 wizyty w roku) + witaminy – 26,70 zł

- Ubrania – 66,70 zł

- Książki, zeszyty plecak – 58 zł

- Wydatki szkolne (rata rodziców, ubezpieczenie, wycieczki, mundurki) – 44 zł

- Ksero – 7 zł

- Prezenty gwiazdkowe, imieninowe – 25 zł

Syn jest pod stałą opieką lekarza dentysty i ortodonta. W najbliższym czasie konieczny będzie opłacenie założenia aparatu ortodontycznego + konsultacje medyczne (szacowany koszt na pokrycie tych wydatków wyniesie ok. 2.800 zł); obóz letni – koszt 1.500 zł.

Dowód: rachunki, zaświadczenia, faktury na potwierdzenie powyższych kosztów utrzymania powoda;

przesłuchanie stron

Ojciec dziecka pracuje w Jest pracownikiem zajmującym w firmie stanowisko zarządzania transportem. Jego zarobki kształtują się między 6.000 – 7.000 zł miesięcznie. Oprócz tej pracy zajmuje się także....., w której dodatkowo zarabia ok. miesięcznie.

Z uwagi na wysokie koszty związane z utrzymaniem mieszkania oraz z pokryciem podstawowych, najpilniejszych potrzeb powoda (żywność, ubrania, opłaty szkolne, opłacenie dodatkowych lekcji) alimenty w wysokości 400 zł miesięcznie na rzecz dziecka, które pozwany dwukrotnie przelał na konto matki małoletniego powoda, nie pozwalają na zaspokojenie innych potrzeb.

W okolicznościach sprawy istotnym jest, że możliwości finansowe pozwanego są znaczne, poprzez to ma on możliwość w większym stopniu pokrywać wydatki powoda związane z nauką i wychowaniem, zainteresowaniem oraz bieżącym życiem.

Dowód: przesłuchanie stron

Wszystkie obowiązki związane z opieką i wychowaniem syna spoczywają na mnie. Dodatkowo w chwili obecnej moja sytuacja fizyczna i psychiczna uległa pogorszeniu. Wynik badania histopatologicznego wykazał chorobę raka. Będę zmuszona poddać się operacji, w tej chwili jeszcze z niewiadomym skutkiem.

Dowód: badanie histopatologiczne nr 14/13

Konieczność zabezpieczenia roszczenia, o którym mowa w pkt. 2 niniejszego pozwu wynika z faktu, że w chwili obecnej jedynym źródłem utrzymania powoda są dobrowolnie wypłacane przez pozwanego alimenty w łącznej wysokości 400 zł miesięcznie i pomoc, którą otrzymuję od moich rodziców. Biorąc pod uwagę moją aktualną sytuację finansową i zdrowotną oraz wysokość kosztów utrzymania dziecka, zaspokojenie jego najpilniejszych potrzeb nie jest możliwe.

Żądanie zasądzenia alimentów w wysokości zł miesięcznie na rzecz małoletniego powoda podyktowane jest zasadą równej stopy życiowej uprawnionego i zobowiązanego. Skoro zatem pozwany osiąga miesięcznie tak znaczny dochód, to kwota ta nie uszczupli znacząco jego dochodów, a powodowi pozwoli na normalny i zdrowy rozwój. W ten sposób stopa życiowa między uprawnionymi, a zobowiązanym nie będzie się już cechowała tak znaczną dysproporcją na niekorzyść powoda.

Wobec powyższego wnoszę jak we wstępie.

.....

Załączniki:

1. odpis pozwu i załączników.
2. odpis aktu urodzenia

PODZIAŁ MAJĄTKU

USTROJE MAJĄTKOWE

Rozważania dotyczące podziału majątku wspólnego małżonków, bądź byłych małżonków poprzedzić powinno wyjaśnienie zagadnienia związanego z ustrojami majątkowym małżeńskimi występującymi na gruncie polskiego ustawodawstwa.

Z chwilą wstąpienia w związek małżeński, między małżonkami zawiązuje się z mocy prawa ustrój tzw. wspólności majątkowej. Oznacza to taki skutek, że od dnia ślubu małżonkowie zaczynają gromadzenie wspólnego majątku w postaci przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności majątkowej. Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową majątkową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Upraszczając należy sobie wyobrazić trzy masy majątkowe – jedna to majątek osobisty żony, druga to majątek osobisty męża, a trzecia masa to majątek wspólny. Do majątku wspólnego z mocy prawa (na gruncie art. 31 par. 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego – dalej KRO) należą:

- pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków,
- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków
- środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków
- kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 1247, 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260 oraz z 2017r. poz. 38 i 60).

Istnieją oczywiście możliwości prawne modyfikacji podstawowego ustroju majątkowego istniejącego między małżonkami. Można jeszcze przed zawarciem związku

małżeńskiego udać się do dowolnej kancelarii notarialnej w celu sporządzenia tzw. intercyzy. W KRO nie ma pojęcia „intercyza”, jest to określenie używane w potocznym języku. Nie budzi jednak wątpliwości, iż intercyza oznacza ustanowienie rozdzielności majątkowej albo modyfikacji ustroju wspólności majątkowej w postaci jej rozszerzenia (dołożenia do wspólnego majątku określonych przedmiotów) bądź jej ograniczenia (odjęcia z majątku wspólnego określonych przedmiotów). Umowa o ustanowienie rozdzielności majątkowej wymaga dla swej ważności formy aktu notarialnego. Akt ten może zawierać sformułowanie, iż z chwilą zawarcia związku małżeńskiego między małżonkami zawiązuje się ustrój rozdzielności majątkowej (można również ustalić inną datą przypadającą po ślubie). Rozdzielność może być także ustanowiona w dowolnym momencie po wstąpieniu w związek małżeński. Warunkiem jej ustanowienia przed notariuszem jest jednak dobrowolność. To znaczy, że obydwójce małżonków musi zgodzić się zmianę ustroju majątkowego. W razie braku porozumienia w tej kwestii albo w przypadku np. separacji faktycznej małżonków czy zaciągania zobowiązań przez jednego małżonka, istnieje możliwość skierowania do sądu powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej. Jeśli spełnione zostaną przesłanki do orzeczenia rozdzielności przymusowo przez sąd, rozdzielność zacznie obowiązywać od daty wskazanej w wyroku (może być to nawet data wsteczna, jeśli uda się w toku sprawy wykazać, że między małżonkami ustały więzi przed wytoczeniem postępowania sądowego).

Skutkiem ustanowienia rozdzielności majątkowej jest to, iż od momentu jej ustanowienia małżonkowie nie gromadzą już majątku wspólnego. Każdy z małżonków ma tylko swój majątek osobisty.

W tym miejscu koniecznym jest wskazanie, wymienionych wyczerpująco, składników majątku osobistego małżonków. Są to mianowicie:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowili
- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokojenia osobistych potrzeb jednego z małżonków
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie

- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość
- wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków
- przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy
- przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej

Przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością majątkową również wtedy, gdy zostały nabyte w drodze dziedziczenia, zapisu lub darowizny (chyba, że spadkodawca lub darczyńca postanowił inaczej).

Podział majątku wspólnego - przesłanki:

Po tym skrótowym omówieniu kwestii ustrojów majątkowych należy przejść do problematyki omawianej w tej części biuletynu tj. do podziału majątku.

Przepisy KRO wprowadzają zakaz przeprowadzenia podziału majątku wspólnego małżonków w czasie trwania wspólności ustawowej. Nie można również w tym czasie rozporządzać ani zobowiązywać do rozporządzania udziałem, który w razie ustania wspólności przypadnie mu w majątku wspólnym lub w poszczególnych przedmiotach należących do tego majątku.

Z powyższego wynika zatem, że w czasie obowiązywania ustroju wspólności majątkowej nie można skutecznie podzielić dorobku zgromadzonego przez małżonków. Wspólność majątkowa ustaje nie tylko w razie ustanowienia rozdzielności majątkowej w drodze aktu notarialnego albo wyroku sądowego, ale

również z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o separacji. Analogicznie wskutek ustania małżeństwa po rozwodzie między byłymi małżonkami ustaje wspólność majątkowa, ponieważ ustaje związek małżeński.

Forma podziału majątku wspólnego

Funkcjonuje kilka sposobów dokonania podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej:

- Jeśli w skład majątku wspólnego nie wchodzi nieruchomości, małżonkowie mogą podzielić między sobą składniki majątkowe nawet na mocy ustnej umowy. Dla bezpieczeństwa oczywiście lepiej aby wszelkie ustalenia miały formę pisemną np. zwykłej umowy, w której małżonkowie wpisują jakie rzeczy wchodzi w skład majątku wspólnego i które z nich przypadają danej osobie.
- Jeśli w skład majątku wspólnego małżonków chodzi nieruchomości, to podział majątku może nastąpić albo w sądzie albo u notariusza. W kancelarii notarialnej podział dokonywany jest w formie umowy, dlatego małżonkowie - bądź ex małżonkowie – powinni być zgodni co do wszystkich kwestii związanych z dzielonym majątkiem.
- W razie konfliktu małżonkowie mogą dokonać podziału majątku wspólnego w toku postępowania sądowego. W tym celu należy złożyć wniosek o podział majątku wspólnego – szczegóły w dalszej części opracowania.

Wniosek o podział majątku wspólnego

Podział majątku wspólnego małżonków następuje w drodze tzw. postępowania nieprocesowego. To znaczy, że inaczej jak w procesie, w postępowaniu uczestniczy wnioskodawca i uczestnik, a więc byli małżonkowie.

Właściwym miejscowo do rozstrzygnięcia takiej sprawy będzie sąd miejsca położenia majątku wspólnego, a jeśli wspólność ustała przez śmierć jednego z małżonków – sąd spadku (tj. sąd w którego okręgu było ostatnie miejsce zamieszkania zmarłego).

Przedmiotem postępowania jest podzielenie wszystkich składników majątku dorobkowego małżonków bądź tylko części – zakres podziału zależy od woli wnioskodawcy i uczestnika. W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego i odwrotnie podlegają zwrotowi.

OPLATA:

Wniosek o podział majątku w sądzie podlega opłacie, która wynosi 1000 zł. W razie gdy obie strony działają w porozumieniu tzn. są zgodne co do wszystkich kwestii związanych z podziałem majątku opłata ta jest obniżona do kwoty 300 zł. Opłatę sądową należy uiścić przed wniesieniem wniosku do sądu, a do składanego pisma procesowego należy dołączyć potwierdzenie uregulowania tej kwoty. W przypadkach szczególnych, gdy osoba składająca wniosek znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, można wnioskować o zwolnienie z całości lub części opłaty.

Wzór wniosku:

Poznań, dnia roku

Sąd Rejonowy Poznań –
Stare Miasto w Poznaniu
Wydział ... Cywilny
ul. Młyńska 1a
61-729 Poznań

Wnioskodawca:

.....
(imię i nazwisko)
.....

(adres, nr PESEL)

Uczestnik postępowania:

.....

(imię i nazwisko)

.....

(adres, nr PESEL)

Wartość przedmiotu sporu: zł
(słownie: złotych)

(łącznie wartość majątku podlegającego podziałowi)

**Wniosek
o podział majątku wspólnego małżonków**

Działając w imieniu własnym, niniejszym wnoszę o:

- 1) Ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestnika postępowania wchodzi następujące przedmioty:
 - a)
 - b)
 - c)
 - d)

(w tym miejscu należy wymienić wszelkie przedmioty, które składają się na majątek wspólny małżonków, ze wskazaniem ich szacunkowej wartości)
- 2) Dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie przedmiotów wymienionych w pkt. 1 niniejszego wniosku punkt a) do b) wnioskodawcy, a pozostałych przedmiotów przyznanie na własność uczestnikowi postępowania.
- 3) Zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy dopłaty wysokości zł (słownie: złotych) tytułem wyrównania wartości udziału wnioskodawcy.
- 4) Zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych.

Oświadczam, że strony podjęły próbę mediacji lub pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, które jednak okazały się bezskuteczne.

Uzasadnienie

(w treści uzasadnienia należy opisać stan sprawy tj. wskazać kiedy został zawarty związek małżeński, kiedy (lub czy) został orzeczony rozwód lub separacja, czy małżonkowie zawierali małżeńskie umowy majątkowe czy nie – tj. wskazanie jaki obowiązuje ustrój między małżonkami np. wspólność majątkowa czy rozdzielność, w razie istnienia rozdzielności majątkowej należy wskazać czy została ustanowiona na mocy umowy w formie aktu notarialnego czy na mocy orzeczenia sądu; następnie należy opisać dlaczego wnioskodawca domaga się wskazanego w treści wniosku sposobu podziału majątku wspólnego).

.....
podpis wnioskodawcy

Załączniki (przykładowo):

- 1. Odpis wniosku wraz z załącznikami dla uczestnika postępowania*
- 2. Potwierdzenie opłaty sądowej od wniosku*
- 3. Odpis wyroku rozwodowego / o separację*
- 4. Umowa o ustanowienie rozdzielności majątkowej/ Orzeczenie sądu w sprawie ustanowienia rozdzielności majątkowej*
- 5. Tytuły własności do wymienionych składników majątku wspólnego*